

UČITELJSKI TOVARIS.

List za šolo in dom.

Izhaja v 1. in 15. dan vsakega meseca, ter stoji za vse leto 3 gold., a za pol leta 1 gold. 50 kr. Spise in dopise vzprejema uredništvo, naročnino in oznanila pa Milic-eva tiskarna v Ljubljani.

Štev. 14.

V Ljubljani, 15. julija 1886. l.

XXVI. leto.

Jezikov uk v začetnici.

Spisal J. K.

Ko otrok v prvič šolski prag prestopi, je njegov názor kaj skromen, radi tega mu manjka pojmov, zato je njegova besedišče ubogo. Prva skrb učiteljeva je, da otroku názorni krog razširi, kajti s tem skladišče pojmov obogati in jezik oživi. Tako ravnati z otroci pa ni tako lahko, kakor bi si kdo mislil. Čuje se večkrat: „Z otroci bodeš vender znal govoriti.“ A temu nij tako. Ako si hočeš prisvojiti otroška srca, obrni se do njih le s pravo otroško besedo. Kakovost učiteljeva pozná se na tem, se li zna z otroci pečati, ali ne. Zato se nikdar ne pozabi izobraževati v občevanji z mladino, ali dejansko ali pa s čitanjem o otroškem duhu pisanih knjig.

Jezik, podlogo vsem drugim vednostim, je treba v šoli vestno gojiti. Znati se mora užé na najnižji stopinji ljudske šole veselje do materinščine vzbuditi. Da se pa more v tej smeri kaj doseči, treba je, da se v pogovoru z otroci ponižáš na njihovo duševno stališče t. j. biti moraš, kakor učitelj Wiedemann pravi, „z otroci sam otrok“, kajti le, kar je otročjega, gré k otročjemu srcu. Kako se pa to učini, vidiš pri materi vzgojiteljici. Pri tej poslušaj pazno, sledi verno vsemu njenemu ravnanju, izvestno bodeš dosta pridobil. Ona je za ta vzvišeni posel ustvarjena, ona poučuje v vsi ljubezni do otroka. Se li ne bodeš izobraževal, dogoditi se ti zna, da bodeš govoril z otroci, oni te bodo tudi poslušali — a razumeli te ne bodo. Ako otroka kaj vprašáš, odgovor ti bode, ako ga nisi razumno vprašal, — jok. Da pa ne prideš v take in jednake zadrege, treba je, da se za take govorne vaje dobro pripravlaš. Izvestno ti ne bode žal, ko bodeš koncem leta videl obilo dobrega sadú.

Govor z otroci obsezati sme samo lahke, kratke stavke, ker predolgim otroški duh ne more slediti. Ako učitelj tako govori, da ga učenci ne razumejo, so razmišljeni in nepokojni.

Tudi vsebine hitrih govorov si otrok ne more polastiti, kajti preslišal je to ali ono besedo — govor mu je postal nejasen. Zató je počasno, jasno in razločno govoriti. V svojem očesu, v obče v obnašanji svojem izražati moraš, kar pri pripovedanji občutiš. S tem budiš domišljijo otrokovo.

A kaj koristi še tako ognjeviti govor, ako pa otroku pojmi znani niso, zato je pred vsem názornosti treba. Po Kehr-u mora biti vsak učitelj slikar, sevéda ne s čopičem, ampak z jezikom. Tvoj govor mora biti učencem slika, predstavljajoča v raznih bojah. Užé Slomšek pravi, da mora „govornik poznati pravila, po katerih se zložena stvar tako pred očí stavi, da poslušalca zavzame.“ A kakor bi ne bila jednobojna

(monotonna) slika okusna in lepa, istotako bi ne bil istoglasen govor vzbudljiv. Takov govor muči otroke ter naveliča njihovo uho poslušati. Kakor znano, učence v obče otrok, izpreminjavo ljubi, zato izpreminjaj glas v pogovoru s svojimi otroci. S tem jih vzbudiš k pozornosti.

Tvoj govor bode otrokom razumljiv, ako se vseh tujih besed ogiblješ. Govori ž njimi, kakor narod govori, osobito iz početka šolskega pohajanja, potem uvedi polagoma književni jezik s tem, da odpravljáš narečje. Potem pa je govoriti vedno v pravilnem jeziku, ker znano je, da otroci radi posnemajo. Otroci ne morejo v dobrem, pravilnem jeziku govoriti, če jim učitelj ne daje dobrega vzgleda. Ker je pa v vsakej stroki do mojsterstva vsakojake vaje potreba, zato moraš v šoli govorne vaje prirediti. Kaj si pa izvoliti v to svrhu? Odgovor na to: Snov nazornega pouka, pravljice, pripovedke in basni. Otroškemu duhu posebno ugajajo primerne pravljice. Pravljice pa se morajo pripovedovati v direktnem govoru, ker indirektni izgubé isto živahnost. Če hočeš svoje učence s kako pravljico razveseliti, ne beri jim je, ampak povej jim jo z živo besedo, kajti le taka zanimiva. Učiteljeva oseba veliko več veljá, če jim na pamet pripoveduje. Vse pa, kar učitelj v šoli pripoveduje, si morajo učenci zapomniti. „V šoli naj se nič ne uči, da se pozabi“. Vzobrazovati je pri takih govorih spomin s tem, da otroci pripovedujejo pripovedke svojim bratom in sestram in pa da se v šoli ponavljajo: „Ponavljanje je duša pouka“.

Ponavljati pa je z istimi besedami, s katerimi si v prvič z otroci govoril. Tvoj govor z učenci moral je biti vzoren. S takim ponavljanjem se bode učencem uril jezik tako, kakor z memoriranjem kratkih po vsebini in jeziku izvrstnih pesmic in družih sestavkov.

Ako govoriš razumno in otroku ugajajoče, tiho bodo sedeli otroci v šoli in pazno gledali k tebi, kar ni pri nasprotnem ravnanji. Otroci dajejo učitelju spričevalo.

Knjiga Slovénka

XIX. veku.

Dr. Jožef Šubic r. v Mokronogu 20. dec. 1802, učil se v Kranju in v Ljubljani, lekarstva na Dunaju in v Padovi, kjer je postal doktor zdravništva l. 1834; nato se naseli v Celju, l. 1860 preseli v Slovenske Gorice in od tod v Maribor, kjer umre 22. aprila 1861. Rokopise svoje je ranjki ukazal izročiti J. Drobničju. Ko se je bil l. 1843 slovenski duh zdramil iz tisučletnega spanja, ter so v Ljubljani izhajati jele Novice, se je tudi Šubic poprijel slovenščine, stopil je v kolo za materinščino vnetih mož. Bukve in novine slovenske bile so mu pri roci vsaki čas, ktereга mu je dopuščal poklic njegov; bral in pisaril je od te dobe nevtrudoma, piše o njem J. M. Borovski (v. Slov. Glasnik. 1861. št. 12).

Od leta 1846 so izhajali sostavki njegovi v a) Novicah, veči in manjši dopisi iz Celja (J. Š.), do l. 1858. — L. 1848 se Dr. J. Šubic (Schubitz) v b) Sloveniji l. 8 kratko pa krepko ustavi J. Macunu, ki je bil takrat v latinskih šolah učitelj v Terstu, v spisku: Opominki na sostavek, kateriga je Slovenija u 3. listu prinesla pod napisam: „Kakšen jezik bodemo vzeli za šole in pisarnice po slovenskih krajih.“ Ondi piše na pr.:

„Mila Slovenšina, kaj se bo še z teboj godilo? Dozdaj so te Nemci zatirali, ino ravno v teh časih si silno perzadevajo, te popolnoma zatreti. Rodoljubi domorodci pa

želijo in se trudijo, te iz gomile, pod katero si jezero let v terdi tamnoti ležala, potegniti in izbuditi. Pa kaj beremo? Med nami, med Slovenci je Slovenec vstal, ki trobi, de imamo svoj jezik popustiti ter družiga — ilirskiga — se poprijeti, in le tega v šole in pisarnice vpeljati. In zakaj? Nato zavrača Macunove dokaze gledé knjižestva, dogodivšine, pomanjkanja krestomatije, ter pravi naposled: „Vzemi človeku jezik njegov in vse si mu vzeli . . . Slovenci Slovenšine ne bomo popustili, in od takiga zapušenja le govoriti je že pregreha zoper domovino!“

Isto leto se je v c) Celjskih Slovenskih Novinah št. 14 bridko urezal po sestavku o „brezzakonstvu duhovnikov — proč z samostani, proč z coelibatam“! — Da je še dalje dopisoval v Slovenijo in Ljublj. Časnik, vidi se na pr. l. 1850 št. 51: I. S. Presl itd. — Tako se nahajajo njegovi spiski v Drobničevi d) Sl. Čbeli l. 1850 in v Einšpielerjevem e) Slovenskem Prijatlu za šolo in dom l. 1855—7: „Mertvaška glava“ — pripovedka — krokarji, kaj nek krokarijo, kaj nek pojó? — Meni dozdeva si, da se glasé: — Kar se zgodilo ni, to se ne zvé. — „Jezikoslovne opazke“ — nekaj v prihodnje slovnice in slovarje (str. 24. 25; 125—127 l. 1856 cf. 1855 str. 258. 293). — Nekatere reči je priobčeval tudi po f) Drobtincah na pr. l. 1857—1860: Bogoljubnost zdravnikova itd. — Nekaj v čiščenje in olikovanje slovenskega jezika.

V g) Vodnikovem Spomeniku l. 1859 kaže se str. 213. 214: Episoda iz Virgiljevih bukev „Georgikon“ (Predgovorček. Dika Italije. Razlaga), katero je vanj poslal še sam; a v Janežičevo Cvetje“ iz domačih in tujih logov je izročil vže prof. J. Majciger z životopisnimi čerticami vred (str. 116—118) rokopis njegov:

h) Publija Virgilija Marona Georgikon, to je: Poljedelstvo. Četere bukve. Poslovenil Dr. J. Šubic. V Celovcu 1863. 16. 118. Nat. J. Leon. — Zanimiv nam je tudi v narodnem oziru „Predgovor“, iz kojega bodi na pr.: „Najlepši cvet latinskega pesništva je pesmotvor Publija Virgilija Marona, ki mu je naslov: Georgika, to je: Poljedelstvo. Ta pesmotvor je pravi glasonoša slave pesnikove . . . Navdajala me je pri tem delu sladka nada, da s tem prevodom tem več vstrežem slovenskim bratom — nekoliko omikanim, zlasti mladeži viših učilnic, ker še nimajo nobenega klasikarja popolnoma poslovenjenega; glasoviti pisatelji greški in latinski pa so vendar na vekove temelj in podlaga, na kterej ste razcveteli omika in slovstvo vseh narodov . . . Ker sem Slovencem pisal in prevod namenil omikanim čitateljem slovenskim, prizadeval sem si pisati tudi čisto slovenski, govor izobraževaje le po narodu, vendar pak oziraje se na staroslovenščino in na ostale narečja bratov slavjanskih . . . Pisaje to delo dopolnil sem Horacijevu pravilo, da pisatelj naj spis popravlja in gladi devet let (nonum prematur in annum) več kot na tanko; kajti začel sem predstavljati ta pesmotvor mesca oktobra l. 1850; doveršil sem ga l. 1860 . . . Položim pa ta književni plod, venec iz lepe ogradi latinskih Modric, na sveti oltar preljubljeni majki Sloveniji. Kranjska zemlja, mila domovina! ktera si me rodila in gojila, lej, nisem tebe pozabil, ne nehal te ljubiti, ako-ravno mnogo let oddaljen tvojemu naličju, bivajoč v ptujih gradovih, potovajoč po ptujih krajinah. Tebe sem se spominjal na bregovih dereče Donave, tebe na obalih jadranskega morja, tebe na Štirnskem, v deželi zelenih gorâ, kjer bivam mnogo let in kjer bode počivalo tudi truplo moje. Kdo bi tudi pozabiti mogel matere svoje? Saj si lepa in mila, da si ravno majhna, domovina moja, ter okinčana z nebrojnimi naravnimi in umetnimi čudeži nad in pod zemljo; saj imaš verle sinove in hčerke zale; saj obiluješ mnogoterega blaga in izdelkov pridnih in umetnih rok! Da bi cvetela in napredovala v eno mér, preljuba očetnjava moja! Da bi te slavili tvoji sinovi ter oblagodarovali z darovi junastva in omikanega duha, da bi se ponašala tudi med sestrami slavjanskimi! Meni živé-čemu ni bilo prostorčeka privoljenega na tvojih livadah; rad bi bil vsaj zadnji senj spaval

v tvojem naročji, v osenčji lipe domače; toda tudi tega mi je odrekla nemila osoda ter mi v ptuji zemlji odločila poslednje pokojišče itd. (str. 8).“ — Ker je knjižica Slovincem v rokah, bodi iz prevoda na primer le:

I. Bukve.

Kaj vesele sejatve stori, ob kateri li zvezdi
Polje orati, Mecena, in brestju dovezati terte
Prav bi biló; kak vole rediti, kakova gojitva
Dróbnici gre; način, da si hranimo čbelice pridne,
Naj tu v pesmi povém.

IV. Bukve.

Sedaj pa hočem rumenega méda nebeške darila
Pévati. Še na ta del ozri se ugodno, Mecena!
Čudovitne reči naznanjam drobnih živalic,
Vojvode jake rodú, njegove početja pa bitve,
Običaje vse in šege vesoljnega polka.
Trud je v majhnih rečeh; pa slava ni majhna, če milo
Blagovoli nebó in prošnjo vslíši Apolo itd. — —

XXVI. To sem pel o gojitvi livád, o reji živine
In o saditvi drevés: med tém, ko Cezar povišani
Ob Evfratu z vojno gromi, zmagáv'c pa naródom
Voljnim prava dajè, ter pot do Olimpa si išče.
Mene Virgilija je Parténope lepa redila
Tisti čas, in cvetel sem o mirnem učenji,
Pesme, ki sem igral pastirske, pa mlad in pogumen
Titire, tebe prepeval v senci košatega gabra.

Jožef Hašnik r. 8. marc. 1811 v Terbonjah blizo Vozenice, v latinskih šolah bil v Mariboru, v bogoslovnih v Celovcu, mašnik l. 1835, mej prvimi učenci Slomšekovi, pozneje več let bil za župnika v Trebovljah, naposled pri sv. Jurju poleg Celja, u. 6. marc. 1883. — Bil je on med duhovniki, kateri so v Celovski duhovščini slovenili *a*) Perpovedi, pravlice, izgleda, ki jih je popravljal in na svetlo dajal Slomšek (Zbr. Sp. I. str. 231 — 234). — Prve pesmice njegove se nahajajo v zbirki *b*) Pesmi, na svetlo dal M. Ahacel, n. pr.: „Slovojemanje; Dobrovoljn strelic; Zvezdam (Tam na nezmernim nebi — Se zvezde svetijo, — In lepe navke tebi — O človek! pravijo — Povzdigni le od zemlje — K nebesam rad oko; — Ti svet veselje jemlje — Bo tam povernjeno itd.).

Jako veselo je brenkal J. Hašnik v *c*) Novicah na pr. l. 1845.: Božje varstvo po resnični prigodbi; Močan varh (sv. Krištof nad selam Grajskim po stari pravlici iz Turških časov). L. 1847: Sprememba št. 26, Pevec št. 39, in tej odmev je menda Drobničeva v št. 45: Pevca slovó, kateri se tolaži naposled sam: „Nebeška dežela — Je polna veselja, — Per angeljskih korih — In zvoljenih zborih — Tam gôri bom pel.“ — L. 1848: Svobodni Lenart (ironično o svobodi tistega leta) št. 17; Divji lov št. 46 (ne planinskih sov, ne krokarjev, ni tatov, ni protivnikov, marveč pohajačev, potepuhov, vasvavcov, zapeljivcov in pijancov). — L. 1849: Kdor je silen, več dobi; l. 1852: Ne-srečnik; l. 1853: Čudna smert tatu; Strah za strah itd. —

L. 1848 itd. dopisoval je včasih *d*) v Slovenijo, kjer je čitati n. pr. pesem:

Pravičen pogum (Slovinci! zdaj je vstati — Se živo braniti, — Protivnika pregnati — Ki vropat nas želi itd.). L. 1850 št. 22 priobči Slovenija „iz starega rokopisa“ pesen:

V mladosti nesrečen.

Mladina — vročina, starost prikima — v persih je zima.

1. Spomlad je prišla, vse cveti, Življenje novo se rodi, Za mene le spomladi ni, Je v persih huda zima.	2. Zelenje spet oblači vse, Nam daje sladko upanje, Zelenje pa in upanje Je vzela meni zima.	3. Po polji vidim rožni cvet, Metulj popiva z njega med, Po meni pa se dela led, Je v persih huda zima.
4. Kar diha in življenje ima, Z veseljem vse spomlad obda, Pri men' je žalost le doma, Je v persih huda zima.	5. Prisvita komej beli dan, Glasi se petje od vsih stran', Al gluh za vse sim in zaspan, Je v persih huda zima.	6. V spomladi noč več strašna ni, Slaviček vižice drobi, Po meni burja pa hruši, Je v persih huda zima.
7. Povejte rožce, prašam vas, Povej mi tičic mili glas, Bo še za me veseli čas, Kdaj bo nehala zima?	8. Ah, jez zastopim čisto vas, Kaj pravite mi rožice, Kaj pravite mi tičice, Kdaj bo nehala zima.	9. Ko zgine lica tvojga cvet, Ko zgine spred oči ta svet, Tačas spomlad bo prišla spet: Te bo nehala zima. —

Draga Slovenija! V tvojem 22. listu tekočega leta si pod naslovom: „V mladosti nesrečen“ in s pasko (iz starega rokopisa) pesm podelila, ino od spodaj spet opomnila, da si jo v starem rokopisu našla. Povedati moram, da ovi rokopis, v katerem rečena pesm stoji, ne more sila star biti, ker jaz sim pesm, katero si jo prinesla, brez vse lučke ideje čisto izvirsko 1. malega Serpana 1839 v Sevnici pri Savi v Šmarn gredoč v napadu neke tužnosti zložil, kar je mnogim znano. Pokazati, da je zima v mojem sercu nehala, kak hitro se mi je pričelo bolje goditi, sim zložil 1. Velikotravna 1847 pesm od Pevca v Novicah tisnjeno. Ino kazati, da nisim s svetom nič neč razpaden, ti tukaj spet eno novo pošlem v znamenje radostnega serca. Ne bil bi se oglasil za to, ker pa mislim nekaj svojih pesmic na svitlo dati, in ker je tudi v Ahacelnovih knjigah moja pesm: „Zvezdam“ brez podpisa, ne smem molčati, da mene za literarskega tatu, kar naj več čertim, ne bodo imeli. Moja osoda je, da lepše mojih pesim mi ljudi jemljejo, mnogo omazank mi pa prilastujejo. Prosim Te, razglasi pričejoče razjasnenje tvojega vernega prijatelja in iskrenega Slovana

Jozipa Hašnik.

Novi pesmi v znamenje radostnega srca naslov je: „Blagor pesnika“ in se nahaja v l. 26 str. 104. — V teh treh pesmih kaže se dobrovoljni Hašnik popolnoma. Ker je tretja (Pel bi rad — Pojem rad — Pel bom rad) vže najbolj znana, naj se v značaj pesnikov ponatisne tukaj druga po Novicah 1847 l. 39 n. pr.:

P é v e c :

1. Sim pévec in peti Je vse mi na sveti, Saj dani so glasi, De pojem si včasi — Zakaj bi ne pel?	2. Saj ptičca tud poje Si pesmice svoje, Nam dela veselje; Tud peti imam želje — Zakaj bi ne pel?	3. Svit zgodne danice Igra mi na lice, Ustanem, prepevam, Veselje razsévam — Zakaj bi ne pel?
4. Če tudi je delo Mi čelo ogrelo, Vse trude premagam, Ko pesmice zlagam — Zakaj bi ne pel?	5. Je delo končano, In vse že zaspano, Na zadnje še eno Zapojem pošteno — Zakaj bi ne pel?	6. Prijatli in brati Me sil'jo dostkrati, Svoj glas povzdigniti, Jih razveseliti — Zakaj bi ne pel?
7. Je žalost me vila, Je pesem pa mila; Je duša vesela, Se taka bo pela — Zakaj bi ne pel?	8. Zveličanih kori In angeljski zbori Prelepo pojejo, Mi peti rečejo — Zakaj bi ne pel?	

Vsled spodbude v Sloveniji je nekaj svojih pesem od l. 1836 do 1849 res dal na svetlobo z napevi — bil je sam bolj pevec nego pesnik — in to z napevi lastnimi, narodnimi in drugih umetnikov, ktere so se zlasti po Štajarskem hitro razširjale. Vseh skupej je 24 na pr.: „Zvezdam, Slovo prijatelj, Nesrečnik, Napitnica, Svetjanževac, Prijatelju, Tičica vjeta, Odglasi, Samstvo, Sreča mine, Kaj je najboljši, Spomladanska, Nesreča, Zima, Rožmarin, Pevec, Sprememba, Sanjač, Pravičen pogum, Vojaška, Osoda, Oblakam, Blagor pesnika, Golufia“. — Naslov jim je e) Dobrovoljke, zložil in založil Jozip Hašnik, l. 1854. Nat. iz kamnotiskarnice J. Blaznika v Ljubljani.

Učenec in prijatelj Slomšekov je čislal vzlasti f) Drobtince, ter vanje dopisoval na pr. l. 1848: Pokaj v šolo. Rožmarin. Očenaš. — L. 1849: Pervo sv. obhajilo (na Botriško Nedelo). Pesem: Brezovka. — L. 1856: Oče naš. Pot, resnica in življenje. — L. 1857—1860: Za vse, ki pri cerkvi kaj opraviti imajo. Pesem: Na hribih. Spet domú itd. L. 1869: Božična. Pastirska. —

Kakor Slomšek — je zapel tudi J. Hašnik spomenico prvemu pesniku slovenskemu v g) Vodnikov Spomenik l. 1859: Rzsodba. Časodir. — Prvo spremlja z opazko: Deseti dan grudna leta 1846 nas je bilo več pri mizi, smo marsikaj se pogovarjali in beseda je prišla tudi na slavniga Vodnika. Vsi smo ljubeznjiviga očeta pevcev močno hvalili, le en sam mož je bil med nami in sicer nekdanji učenec in bližnji sosed Vodnikov, kterimu gorke pesmice Vodnikove niso dopasti hotle in je serdito besedo nam povedal, da je Vodnik včasih clo od ljubezni zapel. Ker je mož bil prileten in višiga stanu kakor jest, si nisim upal mu nasproti govoriti, samo povedal sim, da Vodnik sam je zavolj tega se bil večkrat izgovarjal. Da bi pa lastnost in pravico pesnikov za ljubezen merzlimu gospodu še bolj pod nos dal, sim čez noč „Rzsodbo“ zložil in mu drugi dan poslal. — Izmed šesterih kitic bodo na razgled naj:

1. Že jezer let ta navk je star: Da s pridnostjo se da dobiti Umetnost vsaka, in 'zučiti Če je za njo le tebi mar. Al dati gladke govorce Snovat' in zlagati pesmice Človeku je prirojen dar . . .	5. Zatoraj naj poslušaj me Ki vpileno želi vse imeti, In dela če serca prekleti Resnica stare skušnje je: „Da 'z glave gladke — pa ledene, Iz serca sladke — pa ognjene Rodijo pevcev pesmi se.“
6. Ki oistro rad prepili vse Svobodnih pesnikov naprave, Ne zna, da delo samo glave Brez serca malo hvali se. Zveličar treznost naročuje — Modrost in umnost nam svetuje — Ljubezen pa on vkažal je.	

Razni otroci.

(Spisal Jos. Ciperle.)

3. Edinček.

Da, edini otrok, ta je biser, ta je zaklad očeta in matere.

Kako so se ga veselili, s koliko radostjo vzprejeli pri rojstvu! Kako se gojí, poljublja, liže in gladi! Kako se mu vse smehljá, laska in priljublja! Za Boga svetega, le žaliti ne edinčka!

Kaj bode neki, ako se mu skriví kak las, ako bi ga pogledal kdo z jeznim obličjem, ali ga celó žalil s kako neljubo besedo! Ko bi bilo mogoče, prepovedala bi se celó vseka slaba misel o njem.

A ne klanjajo se mu samo stariši, veseliti se ga in častiti mora ga tudi vsa sorodovina. In to zgodi se tudi navadno. Od brezlasega in brezzobega čestitega deda do najmlajšega sevéda tudi še brezlasega in brezzobega sorodnika, ki pa ni edinček, poje mu vso čast in slavo, da je počastil svet in bližnjo rodovino.

Takoj po rojstvu loči se užé od družih otrok. Podaje se z roke v roko, z naročja v naročje. Vsak vé praviti o njega prednostih, njega popolnostih in lepoti. Njegove plenice so lepše od družih, njegova ávbica umetniša, in njegova posteljica čudapolniša. Tako ima biti po mislih starišev in vse sorodovine, saj je edinček, in lahko žrtvuje se užé par krajcarjev več za-nj.

A kolika žalost, kolika tuga je zopet v sorodovini, ako ga jame ščipati sim ter tje po trebuščeku, ali kadar mu začnó poganjati prvi zobčeki v usticah! Oj, oj, da je natora tako malo galantna, da obiše tudi edinčka s takovimi bolečinami, kakor otroka katerega si bodi plebejca in sploh vsacega otročaja!

Edinček prestane tudi te in enake bolečine, zdaj poje se zopet slava njega krepkosti. Drugi otroci bi že davno umrli pri takovih bolečinah, pravi se; in še z večó spoštljivostjo, in še z večim zaupanjem ozira se vse na-nj.

Oj, sorodniki, vi ne veste, kaj govorite in delate!

Že v zibelki podajó se mu razne igračice, dragocene in krasne igračice. Sevéda jih ne pozná in tudi ne vé ceniti. A to nič ne dé. Poglejmo pa tudi natančno, kako se igra! Recimo n. pr. da ima v roci lepo lakiranega lesenega konjiča. Kaj je naravníše, nego to, da ga vtakne najprvo v usta. Toda v to bi ne potreboval ravno drazega, lakiranega konjiča, ampak zadostoval bi mu vsak kosič lesa. A kos navadnega lesa bil bi preslab, lakiran konj ima biti za edinčka. Vender bodi vesel lakiran konjič, da si lesen in mrtev; kako bi ti bilo pri srci, ko bi te nesel edinček živega v usta!

A tudi to izprevidijo kmalu premodri sorodniki edinčkovi, da se celó lakiran konjič ne sme riti v ustica. Zato besedikajo drug za drugim edinčku: „Ne, to je kák!“ — Ne vé se ravno še, ali ima edinček užé razum za besedico „kák“; morda res jénja vti-kati konjiča v usta, a gotovo ne zarad prigovarjanja sorodnikov, ampak ker mu najberže lak ni prav po godu. Toda sorodniki prisojajo to le njih nevtrudljivemu prigovarjanju, ter pravijo: „Lejte, lejte, kako pametno je že dete; kajti razume užé, kaj ni prav!“

Odslej postavlja edinček konjiča na glavo, ga prekucuje, morda celó meče po izbi. Sorodniki sevéda pobéro mu ga vselej spodobno, ter mu ga prinesó zopet v zibelko. In zdaj meče ga nevtrudno po izbi, in nevtrudno pobirajo mu ga sorodniki, ter dostavljajo še: „Lejte, lejte, kako močen je užé!“

Da ne postane to metanje predolgočasno, zakadí edinček sim ter tje konjiča tudi komu v obraz. Zakaj bi ga tudi ne! Saj prinesó sorodniki vse, še več bi prinesli z radostjo, samo da bi se zabaval edinček. Gorjé onemu, ki si ne bi pustil telebiti konjiča v obraz! Ta nima srca, nima ljubezni, nima pojma o otrocih, on je štor, grobjan, zatirovalec otrok in Bog zna, kaj še vse!

In tako gre dalje. A na enkrat prispè slava edinčkova do vrhunca. Kaj se je pripetilo neki? — vprašaš čestiti bralec. Glej, vse je iznenadjeno, vse se čudi, vse

vsklikuje radostno. Čestiti bralec! Jaz ne vem, ali si razpoložen ravno, da zaslišiš in dostojno preceniš to novost. Če nisi, jenjaj čitati zdaj ta spis, in začni ga zopet, kadar bodeš bolj pri volji. Glej, glej, kaj je storil ravnokar edinček! — On je postavil lakiranega konjiča po naključji na noge. — In vsled tega takov krik, takova radost v Izraelu! — „Lejte, lejte“, čuje se zopet — „kako pameten je! Svoj živ dan ni še videl stati konja, in že postavil ga je tje na oni del, na kojem stoji živ konj. Oj, če bode napredoval tako, kaj bode še vse iz njega!“ — Da se je zgodilo to po samem naključji, na to si ne upa misliti nikdo.

A ne misli, čestiti bralec, da pretiram zopet. Še mnogo večje in strahoviteje nerodnosti in norosti dogodjajo se pri vzgoji raznih edinčkov. Ljubezen starišev namreč je v tem slučaju slepa za vse pravo. V istini stariši in sorodniki edinčkov imajo oči le v to, da ne vidijo.

Pojdimo dalje! Edinček začne gibati svoj jeziček. O govorjenji se sevéda govoriti še ne more. Glasovi prihajajo mu iz ustic brez pomena, brez zveze, brez jedra, kakor sploh pri vsakem otroku. Pri drugih navadnih otrocih se ne pazi mnogo na to žlobudranje, a tembolj pri edinčku. In premodre glave sorodnikov belijo si lase, kaj neki hoče povedati dete z glasovi, kakor n. pr.: a-va, va, ha ga, ma, ma, ma a, pa a, ... i. t. d. Oj, ljubi ljudje! nič, prav nič noče povedati, zato ne beliti si dalje svojih slabih glav. Vedite, da otročaj še le potem vé kaj povedati, kadar je sam slišal prej kaj. Čakajte, da izvé kaj, potem vam morda pové sam, da ste abotneži.

A tudi za edinčka pride enkrat čas, da jame govoriti v resnici. Neizrečeno občudovanje v sorodovini! Posebno stare matere, tete in tetice so polne hvale in slave edinčkove. Vse obmolkne, kadar odprè ustica edinček, vse zrè vanj, vse ga občuduje. Naj govori še tako abotno, naj se izraža še tako nevkretno, vse je dobro, vse je prav, vse je lepo in krasno. Najabotnejši izrazi njegovim se posebno hvalijo in ponavljajo; besede, koje je on izrekel nepravilno, pridejo celó pri sorodovincih v rabo. Žalibog, da je dan danes premnogo ljudi, kojim se prilega vrlo dobro spakedrana govorica. Tako, ljubi moji, ne bodemo si izboljšali jezika, ne bodemo ga očistili peg nikdar. A to morala bi biti dolžnost vsakaterega človeka.

Nikomur ne pride v glavo, da bi opozoril otroka na spakedrane besede, da bi mu velel: „Tako ne smeš govoriti, to ni lepo, in to ni prav!“ Rado se še pravi: „Saj je otrok še mlad, kako naj govori zdaj drugače!“ Resnica je, da zdaj ne more govoriti drugače, a naša dolžnost je, da odstranjamo njegovo nevkretnost v govorjenji, ter mu likamo jezik. Naravnost brezumno je tedaj, ako se celó mi skušamo privaditi spačenege njegovega jezika.

Kdor bi tël reformirati njegov jezik, postal bi najhujši sovražnik njegov in tudi vse sorodovine. A tudi kako grdo bi se gledal oni, ki bi si upal odreči mu kako željo, ali kdor bi mu ne izpolnil takoj kakega njegovega povelja. In veleti zna vrlo edinček. Naj le pogleda kako stvarico, takoj se mu podá v ročico, naj bode stvar še tako lepa in draga, in naj bode nevarnost še tako velika, da jo pokvari ali polomi. Za edinčka ni nič predragega, nič prelepega.

Ako ne dobí takoj kake stvarice, koje je počastil s svojim pogledom, začne stegovati roki po nji. Ako jo tudi zdaj še ne dobí, kriči po nji slednjič, in začne se kisati. Zdaj sevéda mora se — po mislih sorodnikov in starišev — izpolniti njegova želja.

Kajti utegnil bi biti razžaljen edinček. Ali le žaliti ga ne! to je geslo vse njegove okolice.

Glejte, glejte tudi, kako se trudijo vsi znanci, da mu postrezajo s čemer si bodi. Oče kupi mu konjiča, večega konjiča, nego je bil oni, kojega je imel v zibelki. In zdaj je oče njegov ljubljeneč. Mati tega trpeti ne more in noče. Gre tedaj, in kupi mu lep voziček; in glej, odslej je ona v njegovi milosti. A to žali zopet staro mater, in ta kupi mu škatljico lesenih al cinastih vojakov. In glej zopet, zdaj je stara mati prva v njegovih očeh. To izvé teta, in takoj pripiha ona k njemu s slaščicami in štrukeljci, in glej, zdaj ima ta veliko prednost pred vsemi drugimi. Tako se nadaljuje. Rad izdaje vsakdo lepe denarce za razne stvarice, da se mu le prikupi. Da pri taki vzgoji ni duha ni sluha o opominjevanji in o kaznih, to se razume samo ob sebi. A vender kolikokrat zaslužil bi edinček kako kazen! Večkrat, nego drugi otroci. A kdo bi si upal ga opominjati, ali celó položiti roko na njega. Saj bi ga ne pogledal edinček nikdar več s prijaznim obrazcem. In to bi bilo zeló, zeló hudo.

Tudi oblači se edinček lepše, nego drugi otroci, kajti obleka dela človeka dan danes. Vse to napihne ga zeló, in od dné do dné je ošabniši in samovoljniši. Z drugimi otroci ne sme se pajdašiti, in tudi noče se; ti so preneumni za-nj. Oni so namreč otroci, a on — on je užé pameten človek. Kako pa užé vé modrovati in razsojati celó o stvarih, kojih bi celó ne smel poznati v svoji starosti. Vtika se celó v najresniše pogovore, in njegova sodba občuduje se in slavi čez vso mero. Oj, ti ubogi edinček!

(Dalje prih.)

Iz šole za šolo.

Razzlogovanje.

(Sestavil **Fr. Jamšek.**)

(Dalje.)

Vaja XXXV.

Enozložne besede (enzložnice).

Takih besed ne smemo deliti; zakaj-li ne?

Učitelj črkovaje narekuje in šolarji ponavljaje pišejo v „sešitke“*):

Narek 1. (A r =) Ar, (b a j s =) bajs, (c v e t =) cvet, (č a s =) čas, dan, ej, Fran, gad, hči, iht, jed, krop, laž, marc, Nil, os, pust, Rim, smrad, trk, ščurk, Trst, up, Vid, zmaj, žar, ajd, Beč, cmok, čast, dlan, ert, grob, hrust, Job, Kranjc, Lvov, molj, nit, Ob, prid, rast, snov, šment, trn, uk, vrisk, zdrav, žep, ajs! brus, car, čoln, drn (važ), grm, hruš, joj, kramp, lev, most, noht, pirh, Rus, slap, šiv, trak, ul, vrt, zlat, žleb.

Narek 2. (A s =) As, (b l i s k =) blisk, (c o f =) cof, čaj, dob, erž, funt, gaj, hlod, In, jez, Kranj, led, mlaj, noč, ol, post, Rok, stolp, šum, tat, Urh, vran, zrak, žolč, bron, cent, črep, dim, glad, hrib, kralj, lišp, mast, noj, Pešt, roj, skrb, štor, tlak, um, vlak, zdolc, žul, Bog, cilj, čok, Don, grb, holm, jaz, kvas, last, mah, nprav, oh! plod, ravs, sir, štok, top, uk, vir, zver, žmek.

Narek 3. (Naj se narekuje brez glasničenja; kdo boljših pisalcev piše na šolsko desko.) Oh, kak ravs in kavs je tam pri vas! Gre dež in sneg. Kinč in lišp je drag. Jaz sem Fran, ti si Jošt. Les je suh. Gad ima strup; kje? Čič ne da nič. Kdo si

*) Glej „opómnjo“ vaje II.!

ti? Vsak za se, Bog za vse. Jaz na klop, pes pod klop. Lan je plav. Glad je hud. Grem v hram, stric so tam. Rad jem bob. Tat 'ma noč za dan; vest ga skli, da ne spi noč in dan. Ris je zver. Križ je zlat. Kos je črn; 'ma žolt kljun. Kruh gre v peč. Sod je poln. Zid je bel in trd. Jež in peš so šli na lov v hrib in log. Joj, to je bil jok in stok! Dan je dolg. Cvet je mlad in lep. Brat je že zdrav. Kje si bil? Kaj si pil? Štej do pet! Pet manj dve je tri. Vrat naj bo bel ko sneg. Zrak je čist. Čas je drag. Kdo je bil Cir? — Krez? — Kje je Beč? Trst? — Rim? — Bog je duh; on vse vé.

Narek 4. Gre čez drn in strn. Grozd je zrel. Ne jej, je post. Kaj jé jež? — Miš mu je v slast. Gozd je gost. Mož je slep, gluh pa ni. Laž je greh. Daj psu kost! Brv ni most, most ni brod. Dve in tri je pet. Kdo vé za ključ od vrat? Rog je slok in trd. Volk je nam vzel že več kôz. Rok naj gre v trg po drož za kvas. Rim je stal že prej kot Beč. Le drv in klad v peč; je mraz. Kak' smrad gre od kož! Žleb pod kap, cev pod žleb, kad pod cev; bo dež. Ta klas je gluh. Pet krav za en groš. Slak ima lep' cvet. As! pik me skli. Konj je naš, voz je vaš. Kje dom je tvoj? Vse za dom!

XXXVI.

Učitelj: „Danes bomo pa iskali takih besed, pri katerih se usta po dvakrat odpró. Koliko zlogov imajo take besede? — Kolikozložne so? — Kako jim pravimo? — Kdor vé kako dvozložnico povedati, naj vstane!

Zdaj pa izpišite iz (primerne) berilca vse dvozložnice na svoje ploščice takó, da bo mej obema zlogoma vezaj!

(Mej izpisovanjem pogleduje učitelj delo posameznikov, najboljših, srednjih in slabijih učencev; — čez kake četrť ure pa se oglasi.) Otroci kamenčke z rok in roke na klop 1 — 2 — 3!

Pozor! Bal sem se že naprej, da se bode tû pa tam zmotili, da bode dobil prvi zlog večkrat znabiti preveč, drugi pa premalo glasnikov, ali pa narobe; in res se je tako zgodilo, kar vam pa ne zamerim, ker vam še nisem povedal, kako se najde sklep mej dvema zlogoma. Danes pa vam to pokažem ter vam pomagam, da bode znali pravilno razzlogovati in pomote izbrstiti si. Tedaj pazite! (Učitelj napiše na šolsko desko, razloží, — potem učenci prepišejo v „sešitke“.)

1.

¹ma - ¹ma, ¹a - ¹men, ¹ro - ¹kav, ¹i - ¹me, ¹jo - ¹čem.

Pravilo: Ako je soglasnik mej dvema samoglasnikoma, vzame se tisti k naslednjemu zlogu. N. pr. ma - ma, a - men, ro - kav, i - me, jo - čem.

Naloga. Napišite še nekaj takih dvozložnic z vezajem mej zlogoma!

2.

¹ja - ¹ma, ¹ka - ¹men, ¹ro - ¹ka, ¹Fi - ¹lip, ¹klo - ¹buk, ¹ve - ¹ra.

(Pravilo. — Na pr. — Naloga.)

XXXVII.

1.

¹mam - ²ka, ¹ig - ²la, ¹roč - ²ka, ¹mač - ²ka, ¹dek - ²la.

Pravilo: Ako sta dva soglasnika mej dvema samoglasnikoma, vzame se prvi soglasnik k prvemu, drugi pa k drugemu zlogu. N. pr. mam - ka, ig - la, roč - ka, mač - ka, dek - la.

Naloga. Napišite še nekaj takih dvozložnic z vezajem mej zlogoma!

^{1 2}ov - ca, ^{1 2}med - ved, ^{1 2}iv - je, ^{1 2}slam - nik, ^{1 2}Jur - če.

(Pravilo. — Na pr. — Naloga.)

(Dalje prih.)

Književstvo.

Lepo darilce slovenski deci.

Uže lansko leto ob sklepu šol smo se nadejali, da bode knjižica „**Slike iz otroškega življenja**“, katero je „Narodna Šola“ obljubila na svetlo dati, izgotovljena, in da bi se bili v občnem zboru o tem novem društvenem podjetji zopet drugi ukrepi storili gledé na slovstveno delovanje v prid mladine. Vsakovrstne ovire so prišle vmes, da se knjižica največ zaradi barvanih slik ni mogla prej dodelati. Radostno torej javljamo, da je zdaj majhno, a jako zanimivo delce beli dan zagledalo. Knjižica obsega 12 barvanih slik in k vsaki nam je naš nadopolni tovarš-pesnik Anton Funtek zložil jako mično pesnico, s katero priprosto podobico oživlja ter ji dodava v krasni, otroškemu umu jako prikladni besedi, kar risar ni mogel izraziti. Torej v dovršeni vezani besedi podaja knjižica nežni mladini zabavnega berila poleg pisanih, otrokom toliko priljubljenih slik. Majhna, nešolana a tudi učeča se šolska mladež se bode kratkočasila s to zbirko. Vse slike kažejo vsakdanje prizore iz otroškega življenja in iz pesnic pa se razvijajo npravstvena vodila otrokom v svarilo ali v spodbudo. — Knjižica je trdno brošurana in platnici ste okinčani s čedno sliko. Tisk je velik in prav čist; otroci si torej ne bodo oči kvarili nad razločno pisavo.

Knjižica stane 25 kr. Pri naročilih na več izvodov se poštnina primerno zmanjša.

Za šolske knjižice, v katerih do zdaj nismo imeli skoro nič berila za majhno deco, je ni primernejše knjižice, zato naj bi vsaka omislila si par izvodov in po jeden hranila dosihmal, ko bode prvi vsled posojevanja že obrabljen in poškodovan in ker je upati, da se knjižica po vsem Slovenskem kmalu razširi in razproda.

Stariši, ki ob praznikih, Božiču, sv. Miklavžu, pri godovih in pri drugih prilikah svoje otroke obdarujejo, naj bi jim kupovali to domače delce. Istotako so te „slike“ lepo darilce majhnim šolarčkom, katerim se dostikrat ne vé kaj dati v dar poleg molitvenika.

Nadejamo se, da se bodo „Slike iz otroškega življenja“ po vsem Slovenskem razširile; kajti knjižica je prva nastopnica pri nas še nepoznatega gena. Za skupljene novce bode „Narodna Šola“ zopet kaj novega na svetlo spravila; zato bode vsak rodoljub nesebično to podjetje gotovo rad podpiral. Odbor pa si šteje v prijetno dolžnost, gospodu pisatelju in vsem blagim dobrotnikom, ki so s prostovoljnimi doneski še v pretečenem letu blagodušno pripomogli, da se je nekaj tudi nabrala potrebna vsota za pokritje stroškov.

Naročila vzprejemajo: „Narodna Šola“ v Ljubljani in tudi bukvarji, pri katerih bode zaradi provizije cena nastavljena na 25 kr.

Za odbor: *F. Stegnar.*

Učilo za slovenske šole. „**Nazorni nauk v podobah**“ 24. natis. F. Tempsky v Pragi. Cena v kartonovem zvezku 6 gld. 66 kr., na posameznih tablah za obešanje 14 gld. — To je novo učilo, ki bode vsem slovenskim šolam dobro došlo. Sicer smo prepričani, da ni stare slovenske šole, ki bi bila brez takega učila za nazorni nauk; taka nemarnost bi se jej ne mogla odpustiti. Le novi šoli bi se kaj takošnega mogli spregledati. Toda stare šole so to učilo, ki se posebno na nižji in srednji stopinji mnogo rabi, gotovo že zelo obrabile. Kadar se torej šola tako učilo naročuje, naj seže po teh lepih slikah, ki so prav primerne za vsako šolo. Znana firma F. Tempsky izdaja vselej kaj pripravna in cena učila. V tem natisu, h kateremu je J. Lapajne slovensko kazalo preskrbel, je 86 tabel. Na knjigi je vse hvalevredno; le tiskovna pomota na čelu „podobach“ (česki „ch“ je naš „h“) je nekoliko neljuba. Sicer pa je toplo priporočamo učiteljstvu.

D o p i s i.

Iz Žalca. Celjsko učiteljsko društvo imelo je v 10. dan junija t. l. svoje mesečno zborovanje. Navzočih 16 udov. Gospod prvosednik otvori sejo ob 11. uri, predstavi novo pristo-

pivšega uda gospdč. J. Kalmus, učiteljico privatne dekliške šole v Celji, in omeni, da je gosp. prof. M. Žolgar pristopil k društvu kot podporni ud. — Po prečitani in odobrenji zapisnika zadnje seje sledi »Učni poskus iz somatologije« gosp. A. Brezovnika. Govornik si je izbral učno sliko »Oči« za višjo skupino, katero je po sledeči dizpoziciji metodično obravnaval: 1. namen oči; 2. obrvi; 3. trepalnice; 4. vejice; 5. zrklo: a) kaj je? b) kje leži? 6. oblina (kože). — Sedaj naj učitelj okó narisa na šolsko tablo. — 7. beločnica; 8. roženica; 9. žilnica; 10. zenica ali punčica — siva slepota; 11. mavrica; 12. mrénica — črna slepota; 13. steklovina; 15. leča; 16. Kaj zna škodovati očém? luč: a) premočna, b) preslaba, c) trepetajoča, d) menjajoča. 17. mër luči (od leve strani), kratkovidnost in dolgovidnost. Očém še škodujó nesnaga, dim, prah, vročina. Po tém temeljitim govoru govori J. Rupnik o trtoreji, kakó se trte izreajo, sadijo v vinograde, kakó se požlahnujejo po raznih metodah in sicer: a) s kopuliranjem, b) sè sedlom, c) po Kecovi metodi in d) v zelenem stanu. Tudi ta govor bil je jako poučen in instruktiven. Pri četrti točki dnevnega reda: »Pogovor o knjigah za šolske knjižnice« udeleževali so se debate gg. Brezovnik, Jarc in Rupnik ter se konečno na predlog g. Brezovnika sklene, da se sestavi imenik vseh slovenskih knjig, ki so za mladino sposobne ter se smeje v šolske knjižnice uvrstiti. — Na predlog g. Kocbeka bode prihodnje zborovanje dné 8. julija t. l. v Žalci. Zajedno se pa tudi povabi »Savinjsko učiteljsko društvo«, da priredi svoje zborovanje skupno s celjskim učiteljskim društvom. — Na mnogobrojno snidenje tedaj prihodnjíc v Žalci.

— k.

Od Kolpe v 2. dan julija 1886. l. Učitelji Črnomeljskega okraja imeli smo v 30. dan junija svojo letno skupščino v Črnomlji. — Precej po 9. uri zjutraj otvoril je gosp. predsednik, c. k. okrajni šolski nadzornik, sejo in zbrane tako-le ogovoril:

»Slavni zbor! Z veliko radostjo pozdravljam vse čast. gosp. učitelje in gospdč. učiteljice, ki ste se v popolnem številu zbrali k današnjemu zborovanju. Slavna gospoda! število naše bilo bi večje, ako ne bi bilo Vsemogočnemu dopadlo, to število skrčiti, ter v boljše življenje poklicati tri naše tovariše in sicer v 31. dan decembra 1885. l. čast. g. Rajmunda Kalana, župnika in pomožnega učitelja na Vrhu, v 14. dan aprila t. l. marljivega učitelja Janeza Anžička v Metliki in v 10. dan junija t. l. našega preljubega tovariša in prijatelja nadučitelja Janeza Schillerja v Semiču. Prepričan sem, da nas je zguba teh še mladih in čvrstih tovarišev zeló užalila; toda Bog jih je dal, on jih je tudi vzel; nam pa bodo ostali vedno v blagem spominu. V imenu vseh izrečem: Naj v miru počivajo in bodi jim zemljica lahka! (Zbor vstane.)

Na dalje naznanjam, da je naš učiteljski stan zapustila bivša učiteljica v Dragatušu gospodičina Kristina Železnik, koja se je poročila z gosp. Fran Kuraltom, grajščakom v Turnu. Na njeno mesto prišla je gospdč. Ludovika Košenini, katero imam čast sl. učiteljstvu predstaviti. G. nadzornik predstavi tudi učitelja privatne nemške šole na Maverlu gosp. Josipa Deutchmanna.

Za zapisnikarje se izvolita gosp. nadučitelj J. Bantan in gospdč. učiteljica L. Košenini oba iz Dragatuša.

Opazke gospoda predsednika so bile popolnoma stvarne in nekako take: Kar sem o priliki inspekcij nerednega ali sploh pomanjkljivega opazil, bodi si pri pouku v posameznih predmetih ali drugih šolskih zadevah, na to sem opozoril dotičnega učitelja ali šolskega voditelja precej in bilo je sim ter tje tudi potreba od sl. c. k. okraj. šol. svéta kako opozorilo doposlati, vender je bilo vse to manj pomenljivo in morem z veseljem izreči, da so šolski uspehi sploh ugodni in da učiteljstvo dobro napreduje.

Jezikoslovni pouk precej zadostuje, vender moram, kakor vsako leto, tudi letos dostaviti, da gledé spisja še zmiraj nekateri učitelji prave metode ne porabljajo. Premalo se gleda na to, da bi otroci kako šolsko nalogo samostojno, brez pomoči učitelja naredili. Naloge se morajo pregledati, klasificirati in potem v šoli popraviti, pri kateri priliki se morajo otroci na razne napake opozoriti. Ako učitelj strogo gleda, da otroci lepo in prav naloge izdeljujejo ter jih domá radi pokažejo, potrudili se bodo tudi otroci zadostiti, kajti naloge, za katere se učitelj ne briga ter jih vestno ne pregleda, nimajo nobene veljave. Vzlasti naj se gleda na to, da ne bodo znali otroci le lista napisati, ampak ga tudi zaviti, zapečatiti in napis narediti; tudi je treba otroke vaditi v višjem oddelku in ponavljavni šoli, da znajo pisati razne listnice, nakaznice itd.

Računstvo se dobro uči, samo potrebnih učnih pripomočkov sim ter tje manjka, vzlasti se pogrešajo nove mere in vage v natorni velikosti. Kmetški otroci nimajo povsod prilike se z novo mero in vago seznaniti, treba jim je stvar v šoli predočiti in potem se bodo tudi odvadili govoriti od funtov, bokalov itd. Našel sem tudi napako, da se otroci ustno in pismeno od-

števati vadijo le s prištevavanjem; vsled tega otrok o odštevanji pravega pojma nima. Otroci naj se vadijo v prvi vrsti v resnici odštevati in še-le, kadar so v tem popolnoma izurjeni, naj se vadijo tudi odštevati s prištevavanjem.

Ravno tako nima še vsaka šola potrebnih zemljevidov. V takih slučajih morajo gosp. voditelji od krajin šolskih svetov zahtevati, da se potrebni učni pripomočki kupijo, in ako so njih zahteve brezuspešne, naj se obrnejo na c. k. okraj. šolski svet. Največja napaka pri pouku v zemljepisji je pa, ako otroci mnogo iz zemljepisja mehanično zblebetajo, na zemljevidu pa nič pokazati ne znajo.

Naravoslovni pouk naj bode, kolikor mogoče nazoren.

Pri lepopisji naj se strogo gleda na lepo in pravilno pisavo. Pisni zvezki naj bodo po vsem šolskem okraji enaki ter taki, kakor jih zahteva slavno naučno ministerstvo. O vpeljavi zvezkov za pisanje in risanje govorili in sklepali bodemo pri 5. točki dnevnega reda.

Petje se dobro goji, vendar je želeti, da bi se cesarska pesem tako pela, kakor je postavljena, kar se tu pa tam ne izpolnjuje.

Telovadba se je nekoliko opustila. Opozorujem, da to ne sme biti, ker je vzlasti za dečke telovadba še zmiraj obligaten predmet. Dobro je, da otroci mej posameznimi urami telovadijo.

Ženska ročna dela naj bodo bolj praktična; dekleta naj se vadijo delati to, kar doma potrebujejo, in ne posebnih umetnosti, kar jim pozneje v življenji ne hasni.

Uradna pisma so večinoma redna.

Šolske knjižnice so se vsled zadnjega ministerijalnega ukaza dobro uredile. Treba je vendar gledati, da se z dobrimi knjigami pomnožujejo, ter da se v ta namen dovoljeni zneski v resnici porabijo. Pri tej priliki omenil je gosp. nadzornik, da se okrajna učiteljska knjižnica, v kateri je mnogo koristnih knjig, od nekaterih učiteljev malo ali celo nič ne uporablja. Učitelji naj knjige marljivo prebirajo, ker to jim je v korist za njihovo nadaljno izobraževanje.

Hoja v šolo je bila precej redna. Priporočati pa moram, da se strogo na to gleda, da otroci pravočasno v šolo pridejo in ne zamujajo $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ in tudi celo uro.

Kmetijski pouk učil se je v posebnih urah v Črnomlji, Metliki, Semiču, Vinici, Podzemlji, Drašičih, Adlešičah in Starem Trgu z dobrim in hvalevrednim uspehom. Ker imajo tudi vse druge šole, razun Preloke, šolske vrte, želeti je, da se povsod vpelje saj praktičen pouk v sadje- in trtoreji. Učitelji naj gledajo, da se mnogo plemenitih dreves in trt vsako leto iz šolskega vrta oddá posestnikom šolske občine, in to brezplačno, ali saj po prav nizki ceni. Dotični zneski naj se porabijo za vzdrževanje šolskega vrta.

V tekočem šolskem letu 1885/6. se ni nobena šola na novo otvorila; a s 1. septembrom t. l. odpre se novoustanovljena enorazrednica v Dobljčah.

Pri 3. točki dnevnega reda oménja g. predsednik: Vse šole zadevajoče ukaze in postave dobivajo šolska voditeljstva uradno, tudi jih priobčujejo večidel vsi časopisi posebno šolski, torej ni dvomiti, da bi bile komu neznane. Priporočam, da slavno učiteljstvo večkrat postave in ukaze prebira ter se tudi po njih natančno ravna.

O 4. točki dnevnega reda: »Kako naj vadi učitelj učence v olikanem vedénji?« določi g. predsednik kot poročevalce gg.: L. Pegana iz Preloke, J. Reicha z Vinice in F. Dular-ja iz Semiča. Prostovoljno so še o tej točki poročali gg. K. Engelman, Stari Trg; F. Trošt, Vinica; J. Bantan, Dragatus; M. Grm, Adlešiče in F. Šetina, Črnomelj. Vsi poročevalci so svojo nalogo dobro izvršili. — Učne knjige ostanejo dosedanje, a radi pisank in risank se po nasvetu Trošta pooblasti učiteljsko osebje Črnomeljsko, da potrebno ukrene. (Konec prih.)

S Krasa, 10. jul. (Okrajna učit. konf. v Sežani; Wiesthalerjeva ocena o »Slovstveni zgodovini v slov. ljud. šoli« v »Zvonu«.)

Dné 7. t. m. je bila v Sežani okrajna učiteljska konferencija po naznanjenem dnevnem redu. Razen dveh učiteljev in 2 učiteljic došli so bili k tej konferenciji vsi redni učitelji in učiteljice tega okraja. Zapisnikarja sta bila učitelja Sivec in Štrukelj. Ob 9. uri zjutraj otvori g. nadzornik Davorin Šinkovič sejo, imenuje svojim namestnikom g. nadučitelja Antona Lebana ter po običajnem pozdravu prične s svojimi opazkami. Šolsko obiskovanje je bilo letos — po njegovej izjavi — bolje, kakor vlani. Vender nekateri učitelji ne ravnaajo z zamudami, kakor bi bilo prav. Vsak učenec naj ima potrebne knjige, isto tako knjižice. A po nekaterih šolah se pogreša spisovnic, o knjižicah za računске naloge pa skoro ni sledu. Računstvo naj se ne predava premehanično, goji naj se posebno številjenje na pamet. Prirodopis nekateri le po knjigi učijo in ne nazorno, prirodopisne zbirke malokje nahaja. Isto tako se tu pa tam nao-

pačno uči zemljepis le na pamet, ne oziraje se na zemljevid. Urnikov se nekatere šole ne držé, nekateri učitelji pa samovoljno krajsajo šolski pouk. Tednik in šolska poročila naj se pišejo tudi za nadaljevalni tečaj. Kar se tiče učiteljev samih opomina g. nadzornik, naj se ne mešajo v domače prepire ter v politiko, temveč »naj se učijo, naj se učijo in zopet učijo«. Letos je le 16 učiteljev čitalo iz okrajne učit. knjižnice, kar ni dobro znamenje.

Na to se je prestopilo takoj k 4. točki dnevnega reda: »Podrobni učni načrt 1) za spisje, 2) za lepopisje«. O tem vprašanji se je razgovarjala užé v predkonferenčnih sejah enketa, in zato je izmej nje poročal o prvem delu tega pitanja, o spisji, g. nadučitelj Anton Benigar. Njegovo obširno poročilo je bilo sprejeto le z malimi vmesnimi opazkami. O drugem delu tega vprašanja je čital g. M. Kante, kar je tudi bilo po konferenciji odobreno. O točki »Kakó li ravnati s pismenimi nalogami« je čital g. Milko Pakiž, učitelj v Štorjah, ki je bil po žrebu referentom izvoljen. Pri tej točki sta izrekla g. Ant. Koršič in Fran Tomšič, naj si učenci nalog mejsebojno ne popravljajo, ker to ni pedagoško, zbuja v srci učencevih sovraštvo itd. Torej naj naloge učitelj sam popravlja, pri čemer naj rabi tako zvana uvencijonalna znamenja. Referentom za točko: »Kakó praktično poučevati računanje na pamet po 1., 2. in 3. Močnikovej računici, in katere naloge so v to najprimernejše?« bil je po žrebu izvoljen g. Koren, učitelj v Pliskovici. Po njegovej kratki razpravi je želel g. nadzornik, naj bi še kdo bral svoj izdelek o tej točki. Čital je g. Beno na dolgo in široko sestavljeno razpravo; a ker se tudi ni držal strogo naloge, govoril je naposled ob kratkem nadzornik sam o tej točki.

O biblijoteki je poročal g. M. Kante, učitelj v Sezani. Pri volitvi v biblijoteko komisijo ni bilo prave discipline, še manj pa pri volitvi v stalni odbor. Zaradi tega je bil g. nadzornik primoran, stalni odbor sam voliti, grajaje pri tem našo nesložnost. Res bi bilo treba večé sloge mej nami; nadejam se, da bo vsaj odsehdob bolje. G. nadzornik sejo zaključivši zakliče živio tudi presvetlemu našemu cesarju, na kar vsa konferencija udari v veličanstven »Bog ohrani«. Predsednikov namestnik, g. nadučitelj Anton Leban, zahvali se g. nadzorniku za taktno vodstvo konferencije, a vprašanja, koja smo vsi pismeno izdelali, izročili smo g. nadzorniku.

Pri tej priliki mi je omeniti čudne prikazni, da mej tem, da mej tem, ko se pri Vas na Kranjskem okrajni glavarji kaj radi udeležujejo takih konferenc, našega pa še nismo imeli česti videti mej sabo.

Po konferenciji smo se zbrali pri čaši pive; a izpovedati moram, da one prostodušne zabave, kakor prejšnja leta, ni bilo; v Sezanskem okraji se bori učitelj skoro boji žigniti ali gani se, da ne bi prišlo strogemu »vitezu« do ušes. Žalostno! . . .

V 7. l. »Zvona« je izšla obširna, strokovnjaška, dokaj ugodna kritika o »Slovstveni zgodovini v slovenski ljudski šoli«, na koja naše učitelje opozarjamo; spisal jo je znani literat, gimnazijalni direktor g. Fr. Wiesthaler.

Gr.

Iz Krškega. Nova in obnovljena učila. V prejšnjih letih, ko je nastopala »nova šola«, pisalo se je tudi večkrat o novih učilih. Ali zdaj se je »nova šola« menda že »postarala«, zato se tudi o novih učilih zeló molčí, zlasti po slovenskih listih. Ali šola se ne sme postarati. Kakor se v šoli od leta do leta nabirajo novi, mladi učenci, tako se mora šola kolikor toliko vsako leto pomladiti. Ni treba ravno po novotarijih hrepeneti, ne smejo se zavrci dobre metode, če tudi so sto let stare, a nekaj je, kar se mora obnoviti, pomladiti in izpremeniti večkrat v vsaki šoli. To so učila.

Pa vsaj ni treba dosta priporočati, da se stara učila zavržejo. »Zob časa« to sam preskrbi. Marsikatera šola omislila si je pred 10. in 15. leti lepa učila, a zdaj so že skoro nerabljiva. Nekoliko so temu učitelji in krajni šolski svéti sami krivi. Za shrambo učil bi bilo treba posebnih sob ali vsaj velikih in trdnih omar v šolski sobi. Pogostoma imajo pa učitelji tako majhne omarice, da shranijo le malo v njih. Kaj lepa učila so raztresena sim ter tje po šolski sobi, po kotéh, stenah, oknih in trpé pred vlažnostjo, prahom in šolskimi otroci ter se tako pokvarijo, da niso več za rabo.

Taka obrabljena učila je treba z novimi nadomestiti. Pri tem pa naj gleda učitelj, da si omisli najboljše v dotični stroki. Založniki se trudijo svoja učila vedno izboljševati. Zato mora učitelj seči po najnovjših izvodih in natisih. Ako si v takej stvari sam svetovati ne more, naj se obrne do boljših strokovnjakov. Dober svét utegne dobiti od voditeljev stalnih učilnih razstav. Taka stalna razstava učnih sredstev je tudi v Gradci (že nekaj let 3—4); njen odbor izdaja tudi mesečnik pod naslovom »Lehr- und Lernmittel-Magazin«, ki ga priporočamo posebno okrajnim učiteljskim knjižnicam. Predno učitelj učilo naroči, naj se z lastnimi očmi prepriča, kakšno je. V to svrhu naj ga mu založnik na ogled pošlje. To storí dan danes vsak založnik rad, vsaj poštnina ni velika.

J. L.

Z Vinice. (Zahvala.) Gosp. Ivan Stariha, posestnik v Pribančjih, odlikovan z zlatim križcem za zasluge, podaril je za šolska darila pet gld., za kar se v imenu obdarovanih prisrčno zahvaljuje

Fr. Trošt,
nadučitelj.

Iz Šent-Jarnej na Dolenjskem. »Národna Šola« nam je poslala raznega šolskega blagá, za katero se ji najprej prisrčno zahvaljujem. Ravno tako se zahvaljujem tudi okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Iv. Lapajnu za »Zgodovino štajerskih Slovencev«, katero je podaril naši šolski knjižnici. — Pri tej priliki mi pride na misel, kako je to, da se do zdaj še nihče ni oglasil v »Tov.« in nam naznanil one »knjige iz družbe sv. Mohora« ali »Slov. Matice«, ki so sposobne za šolske (otročje) knjižnice. Potrebno bi bilo, da bi nam o tem kaj povedal kak izvedenec, kajti pri zbiranju knjig za šolske knjižnice se razno ugiba.*)

V 1. dan julija t. l. so k nam prišli birmovat naš mil. knezoškof Jakob Missia, kateremu se je tudi šolska mladina spodobno klanjala.

Z Dobrove. Učitelji šolskega okraja »Ljubljanske okolice« imeli bomo v 2. dan avgusta t. l. ob 9. uri zjutraj svojo letošnjo uradno konferencijo v II. mestni deški ljudski šoli na »Cojzovej cesti« v Ljubljani, in sicer po tem-le dnevnem redu: 1. Gospod predsednik otvori zborovanje in volita se dva zapisnikarja. 2. Poročilo g. e. k. okrajnega šolskega nadzornika o nadzorovanji šol v tem okraji. 3. Zadostuje li obstoječi učni načrt o realističnem pouku postavi z dné 2. maja 1883. l. in pa krajnim razmeram (zahtevam) tukajšnjega šolskega okraja, in ako ne, kaj naj bi se v tem načrtu sploh predrugačilo in izpremenilo. — Poročevalci o tem so določeni sledeči gospodje: za razdeljene enorazrednice: Gregorin, Fr. Praprotnik in Pungačar; za dvorazrednice: Borštnik, Govekar in Papler; za čveterorazrednice pa: Bregar, Kermavner in Štojec. 4. Poročilo o delovanji odbora, ki je sestavljal zapisnik onih knjig, katere so mladini primerne. Poročevalec bode gosp. Vagaja. 5. Določile se bodo učne knjige in »Berila«, katere se bodo v šolskem letu 1886/7. v tem okraji po ljudskih šolah pri pouku rabile. 6. Predsednik okrajne učiteljske bukvarnice poroča o stanu njenem ter kaže račun o dohodkih in troških. 7. Nasvèt o nakupovanji novih knjig in spisov za okrajno učiteljsko knjižnico. 8. Volitev: a) knjižnične komisije, b) stalnega odbora. 9. Samostalni nasvéti, kateri pa se morajo zadnji čas do 25. t. m. pismeno oddati pri gospodu predsedniku in voditelju konferencije. Tudi referati k točkama: 3. in 4. morajo se pismeno izdelati in po dovršenem poročevanji izročiti gosp. voditelju konferencije.

M. Rant.

Iz Ljubljane. Družba sv. Cirila in Metoda je imela v 5. dan t. m. svoj prvi veliki zbor. Ob 10. uri je bila v cerkvi Srca Jezusovega peta sv. maša, pri kateri je čitalnični zbor lepo pel; od 11. predpoludne do 1. poludne se je pa v čitalnični dvorani zborovalo. Predsedoval je načelnik osnovalnega odbora gosp. Luka Svetec. Navzoči so bili zastopniki vseh do zdaj osnovanih podružnic iz raznih slovenskih krajev. G. predsednik otvori zbor s krepkim govorom, v katerem poudarja, da bode treba velikega truda in velikih žrtev, da se bode izvrševal smoter te velevažne družbe. Slovenci, rekel je, smo sicer majhen národ, mnogo imamo še nezavednih rojakov, tolika večja pa bode zasluga za malo kardelce delavcev, tem večja slava v národu samem in pri sorodnih bratih slovanskih. Le ljubezen nas vodi pri našem delovanji. Tujemu nasilstvu nasproti porodila se je misel, da se ustanovi naša družba, ki je prava prisiljena samoobramba. Glavno svojo podporo nahajala bode naša družba v državnih temeljnih zakonih. Solidarnosti učiti se nam je od naših nasprotnikov. Slovencem bode se naša družba priljubila in časteč spomin sv. patronov Cirila in Metoda, se bodo ravnali po njiju vzgledu in delali neumorno ter s tem dosegli, da bodo pozni unuki deležni blagoslova, ki sta ga onadva zasejala. — Tajnik g. prof. Tom. Zupan poročal je o dozdanjem društvenem delovanji, o njegovem vzvišenem namenu in o potrebi, da se vsestransko razširja. Društvo mora biti, poudarjal je, katoliško, národno, nepolitično, vseslovensko. Denarnica društvena premore užé 1160 gld., a mnogo doneskov se ji še obeta. — Potem je bila volitev novega odbora. Izvoljeni so bili z vsklikom kot predsednik g. prof. Tom. Zupan, kot odborniki pa g. g. Svetec, Murnik, dr. Vošnjak, Hribar, Žumer, Žičkar, Gr. Einspieler, dr. Tavčar, dr. vit. Bleiweis, Močnik. Za tem so bili na vrsti posamezni svéti. V Trstu se bode ustanovil slovenski otročji vrt v župniji pri sv. Jakobu. G. Obizzi opisoval je nevarnost, ki pretí nekaterim slovenskim občinam na Goriškem ter je prosil, naj se storí, kar je treba, da se zapreči razslovenjenje teh krajev. G. Einspieler popisoval je žalostni stan slovenskega ljudskega šolstva na Koroškem. — G. Vršeč je priporočal, da naj se posebno ozira na kraje ob robu slovenskega ozemlja. — G. Čiček priporočal je za Ptuj dijaško

*) Tak nasvèt bi našem listu posebno dobro ugajal. Prosimo!

kuhinjo, g. Buč iz Gradca pa premeno §. 1. društvenih pravil v tem smislu, da bi se društveno delovanje razširilo na vso Avstrijo. Govorila sta še g. g. dr. Dečko in Hribar in drugi. — Slovensko učiteljstvo veselo pozdravlja prevažno mlado družbo, ter ji vošči največo srečo in vspeh pri njeni velevažni nameri!

— Danes dokončavajo svoje leto vse tukajšnje srednje in ljudske šole.

— Meščanskim učiteljem na Dunaji je imenovan naš vrli sotrudnik, gospod Josip Ciperle. Čestitamo!

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. Na II. mestni deški ljudski v Ljubljani. (Glej spodaj uradni razpis!) — Na novoustanovljeni enorazredni mestni ljudski šoli v predkraji »Karolinska zemlja« (na močvirji) pri Ljubljani s 600 gld. letne plače in s stanovanjem (ali pa s postavno stanarino). Prošnje vzprejema c. k. mestni šolski svet v Ljubljani do 15. avg. t. l. Na razširjeni trirazredni ljudski šoli v Šiški pri Ljubljani III. učiteljska služba s 450 gld. letne plače. Prošnje do 8. avg. t. l. pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Ljubljani. — Na novoustanovljeni enorazredni ljudski šoli v Spodnji Hrušici pri Ljubljani s 500 gld. letne plače in s stanovanjem. Prošnje do 2. avg. t. l. pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Ljubljani. — Na novo ustanovljeni šoli v Zgornjih Pirničah pri Medvodah s 450 gld. letne plače in s stanovanjem. Prošnje do 3. avgusta t. l. pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Ljubljani. — Na enorazredni ljudski šoli v Vrbovem s 450 gld. letne plače in s stanovanjem za trdno, ali začasno. Prošnje do 1. avg. t. l. pri c. k. okrajnem šolskem svetu v Postojini. — V Kočevskem okraji. (Glej spodaj uradni razpis!) — Na enorazredni ljudski šoli v Smuki. (Glej spodaj uradni razglas!)

Premene pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. G. Josip Rustija je šel iz Šent-Vida pri Vipavi v Orehek, g. Karol Češnik pa od tu v Šent-Vid, zač. — G. Fettich-Frankheim Ludovik gre iz Knezaka na II. uč. službo v Metliko, zač. — Za trdno so postavljeni: g. Alojzij Erker v Srednji Vasi, gspdc. Ivana Bregar v Dobropolji, g. Josip Ažman v Križah pri Trziči, g. Anton Likožar v Goričah in g. Fran Luzner v Voklem.

Štev. 65.

Natečaj.

Začetkom šolskega leta 1886/87. se bodo popolnile naslednje učiteljske službe, in sicer:

- a) na II. mestni deški ljudski šoli ena učiteljska služba; b) na mestni dekliški ljudski šoli službe 3., 4. in 5 učiteljice.

Tem službam pripada letna plača 600 gld. in pravica do postavnih službenih doklad.

Prosilci, oziroma prosilke, za katero teh služeb imajo svoje prošnje z dokazili o učiteljski sposobnosti za pouk v obeh deželnih jezikih in o dozdanjem službovanji, ako se nahajajo v dejanski učiteljski službi, potom predstojčega c. kr. okrajnega šolskega sveta vsaj do 15. avgusta 1886. l. vložiti pri podpisnem c. kr. mestnem šolskem svetu.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani v 26. dan junija 1886. l.

Prvosednik: Grasselli.

Štev. 791.

okr. š. sv.

Učiteljske službe.

V šolskem okraji Kočevskem bodo se začetkom šolskega leta 1886/87. za trdno, ali za časno odale te-le učiteljske službe:

- a) II. uč. služba na trirazredni ljudski šoli v Dobropolji s 450 gld. letne plače;
b) na enorazredni ljudski šoli v Dragi s 450 gld. letne plače in s stanovanjem.
c) na enorazredni ljudski šoli v Nemški Loki s 450 gld. letne plače in s stanovanjem.

Prosilci naj svoje prošnje postavnim potom vlagajo do 15. avgusta t. l. podpisnemu šolskem svetu.

Č. kr. okrajni šolski svet v Kočevju v 10. dan julija 1886. l.

Štev. 444.

okr. š. sv.

Razglas.

Na enorazredni ljudski šoli v Smuki (Langenthon) razpisana je služba stalnega učitelja z letno plačo 400 gld. in s prostim stanovanjem.

Dotične prošnje s potrebnimi prilogami vložé se do 8. avgusta 1886. l. po postavnej poti pri podpisnem c. kr. okrajnem šolskem svetu.

C. kr. okrajni šolski svet v Rudolfovem v 9. dan julija 1886. l.

Predsednik: Ekel.